

LUSTRACJA SPÓŁDZIELNI SOCJALNEJ

/stan prawny na dzień 10.10.2008/

PO CO LUSTRACJA?

Lustracja ma na celu określenie, czy spółdzielnia socjalna sprawnie funkcjonuje. Badanie polega na sprawdzeniu, czy spółdzielnia socjalna działa legalnie, tj. przestrzega przepisów prawa, postanowień statutu, uchwał i regulaminów organów statutowych oraz zawartych umów. Kontrola powinna wskazywać również, że spółdzielnia socjalna:

- nie naraża interesu osób trzecich i Skarbu Państwa,
- jest zarządzana zgodnie ze statutem w interesie ogółu członków,
- roczne sprawozdania finansowe spółdzielni są sporządzane rzetelnie i prawidłowo,
- gospodarnie i celowo dysponuje środkami przy zapewnieniu korzyści członkom spółdzielni,
- dba o właściwe zabezpieczenie majątku, i rzetelności, tj. dokumentuje czynności zgodnie ze stanem rzeczywistym.

Wynik badania oraz wyciągnięte podczas niego wnioski ma przyczynić się do lepszego, sprawniejszego funkcjonowania spółdzielni socjalnych poprzez realizację wniosków polustracyjnych, czyli sformułowanych podczas lustracji wskazówek i zaleceń.

Z tych właśnie powodów, ustawa z dn. 16 września 1982 r. Prawo Spółdzielcze (Dz.U. Nr 30, poz. 210 z późn. zm.), którą w oparciu o art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz.U. Nr 94, poz. 651) stosuje się do spółdzielni socjalnych wprowadzono obowiązek poddania się lustracji każdej spółdzielni socjalnej co najmniej raz na trzy lata (art. 91§1 Prawa Spółdzielczego). W przypadku spółdzielni w stanie likwidacji lustrację przeprowadza się co rok.

JAK WYSTĄPIĆ Z WNIOSKIEM O PRZEPROWADZENIE LUSTRACJI?

Lustracja obejmuje okres od poprzedniej lustracji, natomiast w przypadku spółdzielni, które nie miały jeszcze przeprowadzonej lustracji, powinny¹ zgłosić się z żądaniem o przeprowadzenie lustracji w ciągu

¹ Nie poddanie przez organ spółdzielni socjalnej (zarząd) lustracji w terminie prawem przewidzianym jest przestępstwem :
Patrz ustawa z dnia 16 września 1982 r. Prawo Spółdzielcze (Dz.U. Nr 30, poz. 210 z późn. zm.)
Art. 267c Kto, będąc członkiem organu spółdzielni albo likwidatorem wbrew przepisom ustawy:

pierwszych trzech lat swojej działalności. Spółdzielnia może wystąpić w każdym czasie o przeprowadzenie lustracji całości lub części jej działalności albo tylko określonych zagadnień. Lustracja może być przeprowadzona na żądanie:

- walnego zgromadzenia,
- rady ,
- 1/5 członków spółdzielni.

Żądanie może obejmować przeprowadzenie lustracji:

- a. **pełnej** – polegającej na badaniu całokształtu działalności spółdzielni, przy czym lustracja pełna obejmuje okres od poprzedniej lustracji,
- b. **częściowej** – obejmującej badanie lustracyjne części działalności spółdzielni na podstawie wystąpień organów samorządowych spółdzielni do związków rewizyjnych bądź Krajowej Rady Spółdzielczej,
- c. **sprawdzającej** – polegającej na powtórnym badaniu lustracyjnym w celu stwierdzenia prawidłowości ustaleń lustracji zakwestionowanych przez organy samorządowe spółdzielni.

Żądanie takie winno zostać zgłoszone do zarządu spółdzielni, który jest zobowiązany do zlecenia przeprowadzenia lustracji w terminie nie przekraczającym 14 dni od daty zgłoszenia tego żądania.

KTO PRZEPROWADZA LUSTRACJĘ?

Lustrację przeprowadzają właściwe związki rewizyjne. Spółdzielnie, które nie są zrzeszone w związkach rewizyjnych zwracają się o przeprowadzenie lustracji do wybranego przez siebie związku rewizyjnego lub do Krajowej Rady Spółdzielczej.

Organy te wyznaczają lustratora – osobę lub zespół, posiadający uprawnienia lustracyjne nadane przez Krajową Radę Spółdzielczą. Upoważnienia do przeprowadzenia lustracji wydaje lustratorowi prezes zarządu związku rewizyjnego bądź upoważniona przez niego osoba, a w przypadku lustratorów delegowanych przez Krajową Radę Spółdzielczą - prezes Zarządu Krajowej Rady Spółdzielczej bądź upoważniona przez niego osoba. Lustratorem nie może być osoba, która była albo jest powiązana w jakikolwiek sposób z badaną spółdzielnią socjalną.

JAK WYGLĄDA LUSTRACJA?

Wyznaczony lustrator zawiadamia radę i zarząd o rozpoczęciu lustracji. Mogą w niej uczestniczyć członkowie rady. Lustrator ma prawo do przeglądania ksiąg i wszelkich dokumentów w lustrowanej spółdzielni oraz do bezpośredniego sprawdzania jej stanu majątkowego, natomiast organy spółdzielni i jej pracownicy obowiązani są do udzielania mu wyjaśnień i wszelkiej pomocy. Badania niektórych dziedzin działalności lub określonych zagadnień mogą być w ramach lustracji przeprowadzone przy udziale rzeczoznawców upoważnionych przez zarządzającego lustracją.

Do obowiązków lustratora należy zachowanie w tajemnicy wiadomości o działalności spółdzielni uzyskanych podczas lustracji – za wyłączeniem organów lustrowanej spółdzielni, związku rewizyjnego, który go wyznaczył, Krajowej Rady Spółdzielczej oraz organów wymiaru sprawiedliwości. W sytuacji, gdy działalność lustratora nie będzie zgodna z prawem lub gdy nie dochowa on tajemnicy, Krajowa Rada Spółdzielcza z własnej inicjatywy lub na wniosek związku rewizyjnego, może go pozbawić uprawnień.

Z przeprowadzonych czynności lustrator sporządza protokół, który przedstawia radzie i zarządowi spółdzielni. Dokument ten ma moc dokumentu urzędowego. Protokół lustracyjny podpisują lustrator, zarząd i główny księgowy, ewentualnie likwidator w sytuacji, gdy spółdzielnia jest w likwidacji. Członkowie rady nadzorczej, którzy uczestniczyli wyłącznie w czynnościach udokumentowanych odrębnymi protokołami stanowiącymi załącznik do protokołu lustracji, podpisują tylko te załączniki

Na podstawie protokołu związek rewizyjny albo Krajowa Rada Spółdzielcza, którym spółdzielnia socjalna zleciła przeprowadzenie lustracji, opracowuje się wnioski polustracyjne i przekazuje zarządowi i radzie. Wnioski z przeprowadzonej lustracji rada nadzorcza spółdzielni powinna przedstawić najbliższemu walnemu zgromadzeniu.

LUSTRACJA... I CO DALEJ?

Po otrzymaniu protokołu lustracji zarząd spółdzielni powinien niezwłocznie podjąć we własnym zakresie środki dla usunięcia udokumentowanych w protokole uchybień, zaniedbań i nieprawidłowości. Obowiązkiem zarządu jest również coroczne przekazywanie walnemu zgromadzeniu oraz podmiotowi, który przeprowadził lustrację informację o realizacji wniosków polustracyjnych. Członkowie spółdzielni mają natomiast prawo do wglądu do protokołu lustracji, wniosków polustracyjnych oraz informacji o stanie ich realizacji.

61-139 Poznań
ul. Jana Pawła II 6
tel/fax 061 887-11-66
e-mail: biuro@spoldzielnie.org
www.spoldzielnie.org

LUSTRACJA SPÓŁDZIELNI SOCJALNEJ /stan prawny na dzień 10.10.2008/

Podstawa prawna:

1. Art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz.U. Nr 94, poz. 651),
2. Dział VIII ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo Spółdzielcze (Dz.U. Nr 30, poz. 210 z późn. zm.).

Opracowała: Anna Lis – Stowarzyszenie na rzecz Spółdzielni Socjalnych